

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнська
конференція здобувачів вищої освіти і молодих
учених**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

*Кафедра філософських і соціологічних студій та
соціокультурних практик*

Співорганізатори:

Південно-Українське відділення
Соціологічної асоціації України
Національний університет «Одеська політехніка»
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Міжнародний університет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнська конференція здобувачів
вищої освіти і молодих учених
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ
НАУКОВІ СТУДІЇ»
(17-19 листопада 2025 року)**

Одеса, 2025

УДК 001.895:005.8(082)
ББК 60я431

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
протокол № 7 від 09 грудня 2025 року*

Південноукраїнські наукові студії: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 17–19 листопада 2025 р.) / ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик; Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України, Нац. ун-т «Одеська політехніка», Нац. ун-т «Чернігівська політехніка», НТУ «Дніпровська політехніка», Міжнародний університет; відп. ред. та укладач: Петінова О. Б. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2025. 336 с.

Рецензенти:

кандидатка філософських наук, доцентка, доцентка кафедри філософії, історії та політології
Національного університету «Одеська політехніка» *Наталія РИБКА*

кандидатка політичних наук, доцентка, доцентка кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін Міжнародного університету *Юлія МЕЛЬНИК*

У Збірнику матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Південноукраїнські наукові студії» представлено напрацювання учасників із різних регіонів України, об'єднаних спільною метою – осмислення сучасних наукових викликів та пошук інноваційних рішень у міждисциплінарному просторі. Конференція організована Державним закладом «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за участю кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик, у співпраці з Південно-Українським відділенням Соціологічної асоціації України та провідними університетами країни – ЗВО-партнерами.

Матеріали збірника охоплюють широке коло тем, що відповідають актуальним потребам сучасного суспільства й науки. Серед них: трансформації українського соціуму, культурні та історичні процеси в контексті суспільно-політичних змін, філологічні студії в умовах цифровізації, розвиток креативних індустрій, філософія бізнесу та етичні виміри інновацій, екологічна філософія й концепції сталого розвитку, сучасні підходи до філософії здоров'я, інновації в освіті, проблеми політики та суспільного розвитку, а також виклики, пов'язані з критичним мисленням і логічною культурою XXI століття.

Збірник відображає високий рівень наукових досліджень молодих учених, сприяє розвитку міжвузівської наукової співпраці та формує простір для конструктивного діалогу між представниками різних освітніх і наукових галузей. Матеріали конференції можуть бути корисними для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, а також фахівців, що працюють у сфері соціальних, гуманітарних та освітніх наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

© ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», 2025

© Авторів матеріалів, 2025

Баранов Владислав

ВІД ЗАНЕПАДУ ТРАДИЦІЙНИХ ПАРТІЙ ДО ЦИФРОВОЇ
ДЕМОКРАТІЇ: ЩО ОЗНАЧАЄ КРИЗА ПРЕДСТАВНИЦТВА..... 307

***СЕКЦІЯ № 10. КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ТА ФОРМАЛЬНА ЛОГІКА:
ВИКЛИКИ ХХІ СТОЛІТТЯ***

Марканич Надія

ЛОГІКА У ПРАВІ: СИЛОГІЗМ ЯК ОСНОВА ЮРИДИЧНИХ
ДОКАЗІВ..... 310

Галіборщ Микола, Сасенко Єлизавета

ЛОГІКА ТА СТРУКТУРА ПРАВОВОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ
ЗАХИСТУ..... 312

Виходець Вадим, Кубишко Герман

ЮРИДИЧНА ЛОГІКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ
ПРАВОВИХ КОЛІЗІЙ..... 315

Гладишев Олександр

ЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ЮРИСТА: СУКУПНІСТЬ ТА
ЕЛЕМЕНТИ..... 318

Баркар Анастасія

ДЕФОЛТНА ЛОГІКА ЯК ІНСТРУМЕНТ МОДЕЛЮВАННЯ
МІРКУВАНЬ ЗА УМОВ НЕПОВНОЇ ІНФОРМАЦІЇ..... 321

Вальчук Іванна

ЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ... 324

Білоус Станіслав

АРГУМЕНТИ СТОРІН У СУДДІ: ЛОГІЧНІ ПРИЙОМИ ТА
ПОМИЛКИ..... 326

Обиход Анастасія

ФОРМАЛІЗАЦІЯ ПРАВОВИХ НОРМ: МОЖЛИВІСТЬ ТА
ОБМЕЖЕНІСТЬ 329

Небога Сергій

ЛОГІКА І ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРАВІ (ШТУЧНИЙ
ІНТЕЛЕКТ)..... 333

СЕКЦІЯ № 10. КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ТА ФОРМАЛЬНА ЛОГІКА: ВИКЛИКИ ХХІ СТОЛІТТЯ

МАРКАНИЧ НАДІЯ

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність D8 «Право», факультет права та економіки

Науковий керівник: **МЕЛЬНИК ЮЛІЯ**, кандидатка політичних наук,
доцентка кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін
Міжнародний університет, м. Одеса, Україна

ЛОГІКА У ПРАВІ: СИЛОГІЗМ ЯК ОСНОВА ЮРИДИЧНИХ ДОКАЗІВ

Логіка відіграє надзвичайно важливу роль у житті людини, особливо в галузі права. Вона має багатовікову історію, що бере початок ще з античності. Як наука, логіка була вперше систематизована Аристотелем, який, узагальнивши здобутки своїх попередників, створив фундаментальні засади формальної логіки. Саме він заклав основи дедуктивного мислення, зокрема силогізму – ключового інструменту юридичних умовиводів. Логіка – це наука, що вивчає закономірності формування думок і правильні операції мислення.

Якщо звернутися до історії України, можна побачити, що логічне мислення завжди було притаманне нашому народу. Наприклад, завдяки

здатності до логічного аналізу в суспільстві поступово формувалося демократичне мислення. Після проголошення Незалежності України громадяни почали критично осмислювати політичні процеси, оцінювати дії влади та формувати власну позицію. Навіть прагнення до вступу в Європейський Союз стало результатом логічного осмислення: населення аналізувало переваги інтеграції, можливі наслідки, порівнювало з попереднім досвідом і робило обґрунтовані висновки.

Тобто мислити логічно – означає мислити точно, послідовно, уникати суперечностей, виявляти помилки та будувати обґрунтовані умовиводи. Ці якості є надзвичайно важливими в будь-якій сфері наукової та практичної діяльності, зокрема у правозастосуванні [1]. Юристи, як ніхто інший, щоденно стикаються з необхідністю приймати відповідальні рішення в умовах правової невизначеності. Їм доводиться не лише аналізувати факти, а й публічно представляти результати своєї роботи, формулювати гіпотези, будувати аргументацію, спростовувати контраргументи. У правовій сфері, де кожне слово має вагу, логіка стає незамінним інструментом [2].

Без здатності логічно аналізувати ситуацію, знаходити істину та суть справи, юрист не зможе ефективно захищати права людини та виконувати покладені на нього обов'язки. Розглядаючи кожну справу, фахівець стикається з численними викликами, однак саме логіка дозволяє йому знаходити правильні рішення. У судовій практиці логіка допомагає встановити істину. Наприклад, у справі про вбивство, де обвинувачений заперечує свою причетність, суд застосовує логічний аналіз: перевіряє відеозаписи, допитує свідків, зіставляє часові рамки. Якщо логічна структура аргументів витримує перевірку, це дозволяє зробити обґрунтований висновок щодо достовірності алібі. Таким чином, логіка не лише допомагає уникати помилок, а й сприяє справедливому судочинству. Вона вирішує долі людей, допомагає орієнтуватися в складних ситуаціях і не дозволяє злочинцям уникати відповідальності.

Особливе місце в юридичній практиці посідає силогізм – форма дедуктивного умовиводу, в якій висновок логічно випливає з двох посилок: загальної (великої) та часткової (малої) [3]. Силогізми дозволяють юристам будувати аргументацію, спираючись на правові норми та факти, що забезпечує об'єктивність і логічну послідовність рішень. Розглянемо приклади: Велика посилка: Той, хто вчинив порушення проти держави та суспільства, винен у злочині. Мала посилка: Обвинувачений викритий у хабарництві. Висновок: Обвинувачений винен у злочині. Або: Велика посилка: Громадяни України мають право на свободу віросповідання. Мала посилка: Ганна є громадянкою України. Висновок: Ганна має право на свободу віросповідання. Такі логічні конструкції застосовуються в адміністративних, цивільних і кримінальних справах. Вони дозволяють юристам формулювати висновки, що ґрунтуються на законі та фактах, а не на емоціях чи припущеннях. У контексті становлення

європейської правової культури юридична логіка розглядається не лише як технічний інструмент, а як засіб формування критичного мислення, аргументації та пошуку істини. Це особливо актуально для юриспруденції, де точність і послідовність мислення мають вирішальне значення [4].

Отже, логіка і силогізм як її складова є невід’ємними елементами юридичної практики. Їх застосування забезпечує ефективний захист прав, справедливе судочинство та розвиток правової культури. Без цих інструментів правова діяльність втратила б свою об’єктивність, а суспільство – довіру до правосуддя.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Значення логіки для юристів. Реферат. Освіта.ua. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/logika/25245/>
2. Логіка: навчальний посібник. Radnuk.info. URL: <http://radnuk.info/pidrychnuku/logika/499-logica/10415-14.html>
3. Силогізми. LibreTexts Українська. URL: <https://ukrayinska.libretexts.org>
4. Мельник Ю. П. Роль юридичної логіки в контексті становлення європейської правової культури. *Наукові перспективи*. 2025. Вип. 1(55). Київ: Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління, Асоціація науковців України. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/issue/view/320/42020>

ГАЛІБОРЩ МИКОЛА, САЄНКО ЄЛИЗАВЕТА

здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності
262 «Правоохоронна діяльність»

Науковий керівник: **МЕЛЬНИК ЮЛІЯ**, кандидатка політичних наук,
доцентка кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін
Міжнародний університет, м. Одеса, Україна

ЛОГІКА ТА СТРУКТУРА ПРАВОВОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ ЗАХИСТУ

Логіка та структура правової класифікації захисту становлять важливий елемент правової науки, адже вони дозволяють систематизувати різні форми й способи реалізації права на захист та забезпечити їх ефективне застосування у практиці. Під правовим захистом розуміють діяльність, спрямовану на визнання, відновлення або охорону порушеного, невизнаного чи оспорюваного права. Цей процес охоплює як матеріально-правовий, так і процесуально-правовий аспекти. Матеріальний аспект визначає, які саме дії або заходи можуть бути використані для усунення порушення права, тоді як процесуальний встановлює порядок, за яким ці дії повинні відбуватися. Саме

Наукове видання

Південноукраїнські наукові студії: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 17–19 листопада 2025 р.) / ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик; Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України, Нац. ун-т «Одеська політехніка», Нац. ун-т «Чернігівська політехніка», НТУ «Дніпровська політехніка», Міжнародний університет; відп. ред. та укладач: Петінова О. Б. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2025. 336 с.